

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.V.35.362/2012/7.szám

A Kúria a Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. Fodor András jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága alperes ellen illetékügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. február 3. napján kelt 29.K.34.258/2011/6. számú ítélete ellen a felperes által 9. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljárva - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 29.K.34.258/2011/6. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, a felülvizsgálati kérelemmel támadott részeit hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 5.000 /azaz ötezer/ forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 50.000 /azaz ötvenezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Bíróság választási ügyben 2010. február 26. napján meghozott és jogerős végzésével a felperest 7.500 Ft nemperes eljárási illeték megfizetésére kötelezte. A végzés indokolása szerint az illetékfizetési kötelezettséget a bíróság az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény /a továbbiakban: Itv./ 43.§ /7/ bekezdése alapján állapította meg a felperes terhére, a bíróság nem osztotta kérelmezőnek azt az álláspontját, hogy az Itv. 33.§ /2/ bekezdés 1. pontja alapján a bírósági eljárás illetékmentes, mivel e rendelkezés csak a közigazgatási eljárásra vonatkozik.

A Fővárosi Bíróság értesítette az adóhatóságot a felperes által megfizetni rendelt illeték behajtása érdekében, amely miatt az Adó-

és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Közép-magyarországi Regionális Igazgatósága a 2010. augusztus 6-i fizetési felhívásában a felperest felszólította 7.500 Ft bírósági eljárási illeték megfizetésére.

A felperes a fizetési felhívás kézhezvételét követően kérelmet terjesztett elő az adóhatósághoz, amelyben az illeték törlését kérte.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Adóigazgatósága a 2011. január 12. napján kelt határozatával a felperes kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az adóhatóság tájékoztatta a felperest arról, hogy a végzés elleni fellebbezés illetékköteles, amelynek összeg 3.000 Ft, és amelyet a NAV Magyar Államkincstárnál vezetett adóhatósági eljárási illetékekhez kapcsolódó számlára kell megfizetni. A fellebbezés folytán eljáró Nemzeti Adó- és Vámhivatal Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága a 2011. március 25. napján kelt határozatával felperesnek a bírósági eljárási illeték törlése iránti kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasító elsőfokú végzést helybenhagyta.

A felperes a fellebbezési eljárás illetékét nem fizette meg, ezért a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Adóigazgatósága /a továbbiakban: elsőfokú hatóság/ a 2011. február 17. napján kelt határozatával a felperest 3.000 Ft eljárási illeték megfizetésére kötelezte, továbbá akként rendelkezett, hogy az eljárási illeték összegének késedelmes, 8 napon túli megfizetése, illetve nem teljes összegben történő megfizetése vagy meg nem fizetése esetén 3.000 Ft mulasztási bírság megfizetésére kötelezi. Döntését az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény /a továbbiakban: Art./ 37.§ /3/ bekezdése, az Itv. 29.§ /2/, /4/ bekezdései és 73.§ /3/ bekezdése, 73/A.§ /1/ bekezdése alapján hozta meg. Az elsőfokú hatóság rögzítette határozatában, hogy hatáskörét az Art. 71.§ /1/ bekezdése, 72.§ /1/ bekezdése, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezetéről és egyes szervek kijelöléséről szóló 273/2010. (XII.29.) Korm.rendelet /a továbbiakban: Korm.r./ 1.§ /6/ bekezdése, 10.§ /1/ bekezdése és 18.§-23.§-ai alapján hozta meg, illetékessége a Korm.r. 44.§-49.§-ain alapul.

A fellebbezés folytán eljáró alperes a 2011. augusztus 2. napján kelt határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes közigazgatási pert kezdeményezett az illetékügyben meghozott határozatok bíróság általi felülvizsgálata iránt.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - megváltoztatta, a mulasztási bírság kiszabását mellőzte, egyebekben a keresetet elutasította, a felperest 5.000 Ft le nem rótt kereseti részilleték megfizetésére

kötelezve. Indokolása szerint az Itv. 73.§-a, a Korm.r. 48.§-a alapján az elsőfokú adóhatóságnak volt hatásköre és illetékessége arra, hogy a nála előterjesztett, de a másodfokú hatósághoz címzett fellebbezés tekintetében előírja a leróni elmulasztott illetéket, amelyről jogszerűen rendelkezett. Az elsőfokú bíróság a mulasztási bírság kiszabását az Art. 172.§ /11/, /21/ bekezdései alkalmazásával mellőzte.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a mulasztási bírságra vonatkozó rendelkezés kivételével a jogerős ítélet, továbbá az első- és másodfokú határozat hatályon kívül helyezését kérte, 1/a.)-f.) pontokba foglaltan kifejtve a jogerős ítélet álláspontja szerinti jogsértő voltát.

Előadta, hogy lakcíme a kerületben van, ezért a Korm.r. 2. számú melléklet B/4. pontja értelmében illeték ügyében elsőfokon a NAV Kelet-budapesti Igazgatósága járhatott volna el, és nem a NAV Igazgatósága. Az elsőfokú hatóság határozata ezért a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény /a továbbiakban: Ket./ 121.§ /1/ bekezdés b.) pontja értelmében semmis, a másodfokú adóhatóságnak a Ket. 98.§ /1/ bekezdése és 105.§ /1/ bekezdése alapján az elsőfokú határozatot meg kellett volna semmisítenie. Az elsőfokú bíróság jogi indokok nélkül állapította meg, hogy az elsőfokú hatóság rendelkezett hatáskörrel és illetékességgel.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú adóhatóságnak a fellebbezési illeték kiszabására nem volt hatásköre. Az Itv. 73.§ /3/ bekezdése alapján az elsőfokú hatóság a nála indított eljárás esetén rendelkezik hatáskörrel az eljárási illeték megállapítására, fellebbezésének előterjesztésével azonban másodfokú eljárás indult meg, akkor is, ha azt az elsőfokú hatóságnál kellett benyújtani. A fellebbezéssel összefüggő illetékekkel, illetve illetékmentességgel kapcsolatos kérdések elbírálására a másodfokú adóhatóságnak volt a Ket. 102.§ /5/ bekezdése és az Art. 137.§-138.§-ai alapján hatásköre.

Fenntartotta a felperes azon álláspontját, hogy a terhére nem lehetett volna fellebbezési eljárási illetéket megállapítani, ugyanis az Itv. 33.§ /2/ bekezdés e.) pontja értelmében tárgyánál fogva illetékmentes a választással kapcsolatos eljárás, és az Itv. 56.§ /1/ bekezdése szerint nem kötelezhető illeték megfizetésére az, aki az Itv. szerint illetékmentességet élvez. Nem kötelezhető ezért kereseti részilleték megfizetésére sem.

Helytelenül következtetett arra az elsőfokú bíróság és az adóhatóság, hogy a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása esetén az ügyfelet illetékfizetési kötelezettség terheli. Az Itv. 28.§ /1/ bekezdése rendeli el az illetékfizetési kötelezettséget, a /2/ bekezdés pedig meghatározza, hogy mely esetekben kell fizetni illetéket akkor is, ha a közigazgatási hatósági eljárásra valamilyen okból nem kerül sor, illetve az nem eredményes. Ezen felsorolásban pedig nem szerepel a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása.

Az elsőfokú bíróság megsértette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény /a továbbiakban: Pp./ 125.§ /1/ bekezdését is, mert részére az alperes nyilatkozata mellett nem kézbesítette vissza az általa benyújtott keresetlevelet, ezáltal tárgyalás megtartásának sem lett volna helye. Az elsőfokú bíróság a kitűzött tárgyalást hivatalból elhalasztotta és új határnapot tűzött ki. A tárgyalás elhalasztására és korábbi időpontra történő kitűzésére jogszabálysértéssel került sor, mert a Pp. 151.§ /1/ bekezdésében megkívánt fontos okot a végzés nem tartalmazta.

A felperes kérte továbbá, hogy a Kúria az Itv. 33.§ /2/ bekezdés e.) pontja és 56.§ /1/ bekezdése alapján fennálló illetékmentességére tekintettel a bírósági jogorvoslati illeték lerovatását mellőzze, illetve a felülvizsgálati eljárási illeték mértékét 10.000 Ft-ban határozza meg.

Az alperes ellenkérelmében az ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Öröklés, ajándékozás és visszterhes vagyonátruházás esetén vagyonszerzési illetéket, a közigazgatási hatósági és bírósági eljárásért eljárási illetéket kell fizetni. Az Itv.-nek az eljárási illetékekre vonatkozó rendelkezéseit természetes és jogi személyekre egyaránt alkalmazni kell /Itv. 1.§ /1/ bekezdés, 2.§ /5/ bekezdés/. Az eljárási illetékkötelezettség az eljárás megindítása iránti kérelem előterjesztésekor keletkezik. A közigazgatási hatósági eljárási illetéket az eljárás kezdeményezésekor az köteles megfizetni, aki az eljárás megindítását kéri /Itv. 3.§ /4/ bekezdés, 31.§ /1/ bekezdés/. A felperes fellebbezést terjesztett elő, jogorvoslati kérelme benyújtásával közigazgatási eljárást kezdeményezett, amely magatartásával az Itv. személyi és tárgyi hatálya alá került.

Az Itv. 29.§ /4/ bekezdése értelmében végzés elleni fellebbezésért - ha e törvény másként nem rendelkezik - 3.000 Ft illetéket kell fizetni. A felperes az előterjesztett fellebbezése illetékét nem fizette meg, ezért azt terhére az adóhatóságnak az Itv. 73.§ /3/ bekezdésében foglaltak alapján /„az esedékességkor meg nem fizetett eljárási illeték összegét az adóhatóság határozatban közli az ügyféllel"/ elő kellett írnia.

Az Itv.-nek a közigazgatási hatósági eljárási illetékekről rendelkező V. fejezetében is található illetékmentességi szabályok, míg ugyanis a személyes illetékmentesség meghatározását és az abban részesülők körét az Itv. 4.§-5.§-ai tartalmazzák, addig a 4.§-ban meghatározott tárgyi illetékmentesség /„az illeték tárgyára vonatkozó mentesség esetén nem kell illetéket fizetni"/ eseteit az Itv. több fejezete is szabályozza. A felperes arra hivatkozott, hogy illeték fizetésére nem kötelezhető, mert az Itv.

33.§ /2/ bekezdés 1. pontja szerint illetékmentes a választással, valamint a népszavazással kapcsolatos törvényekből folyó jogok érvényesítésével, kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos eljárás, és a Fővárosi Bíróság végzésében választási üggyel összefüggésben kötelezte illetékfizetésre, amelyből következően az ilyen illeték visszatérítésével kapcsolatos valamennyi eljárás - az adóhatóság és a bíróság előtt - illetékmentes.

A Fővárosi Bíróság, a Pp. 227.§-ának /1/ bekezdése, 229.§-ának /1/ bekezdése alapján alaki és anyagi jogerős végzése szerint a bíróság eljárása illetékköteles volt, és a felperest illetékfizetési kötelezettség terheli, amely bírósági jogerős döntéssel szemben - annak kötőereje folytán - a felperes illetékmentességre sem a Fővárosi Bíróság nemperes eljárása, sem annak kapcsán indított illeték törlése iránti eljárás folyamán alappal nem hivatkozhat.

Az Art. 4.§ /1/ bekezdés a.) pontja szerint az Art. hatálya kiterjed az adóval, a járulékkal, az illetékekkel összefüggő, törvényen alapuló kötelező befizetésre (a továbbiakban együtt: adó). Az adóhatóság a hatáskörébe tartozó ügyben az illetékességi területén köteles eljárni. Az állami adóhatóság illetékessége tekintetében a külön jogszabályban foglalt rendelkezések az irányadók /Art. 71.§ /1/ bekezdés, 73.§/.

E külön jogszabály a Korm.r., amelynek 44.§ /1/ bekezdés a.) pontja alapján az eljárásra - ha az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa, törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik - a magánszemély lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye, mindezek hiányában utolsó ismert belföldi lakóhelye szerinti megyei (fővárosi) adóigazgatóság, illetve megyei (fővárosi) vám- és pénzügyőri igazgatóság, illetve az 1. és 2. számú Repülőtéri Igazgatóság az illetékes. A Korm.r. 48.§-a ugyanakkor azt írja elő, hogy az adóigazgatóságoknál indított eljárás tekintetében az Itv. 73.§ /3/ bekezdése szerinti, az esedékességkor meg nem fizetett eljárási illeték és a mulasztási bírság összegét előíró határozat meghozatalára irányuló eljárásban az az adóigazgatóság jár el, amelyiknél az eljárás indult, illetve folyamatban van.

A Korm.r. 44.§ /1/ bekezdés a.) pontjában meghatározott, a magánszemély lakóhelyére alapított illetékességi szabály csak akkor alkalmazható, ha „kormányrendelet másként nem rendelkezik”, és mivel a Korm.r. 48.§-a a felperes ügyében „másként rendelkezik”, ezért vonatkozásában nem a Korm.r. 44.§ /1/ bekezdés a.) pontját, hanem a másként rendelkező szabályt, a Korm.r. 48.§-át kellett - ahogyan azt az adóhatóság helytállónan tette - alkalmazni, figyelemmel arra, hogy a felek által nem vitatottan felperes illetékügye a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-budapesti Adóigazgatóságán indult. Az elsőfokú bíróságnak e keresetrészre

vonatkozó - a Pp. 221.§ /1/ bekezdésében foglaltaknak megfelelő - helytálló jogi indokolását az ítélet 8. oldala tartalmazza.

Az Art. 71.§ /1/ bekezdése értelmében, összhangban az Art. 5.§ /1/ bekezdése alapján alkalmazandó Ket. 19.§ /1/ bekezdésében foglalt hatásköri szabályokkal, az adóhatóság elsőfokon jár el, majd az ügy érdemében hozott első fokú határozattal szemben az adózó fellebbezhet /Art. 136.§ /1/ bekezdés/, amelyet a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság: a felettes szerv bírál el /Art. 138.§ /1/ bekezdés/. Az Art. 104.§-105.§-aiban tételesen meghatározott a felettes szerv jog- és hatásköre, feladata, a felettes szervnek nincs jogszabály alapján biztosított hatásköre arra, hogy az ügyfél által elmulasztott fellebbezési illeték előírásáról rendelkezék. A felperes ellentétes álláspontja jogszabályi alap nélküli és téves.

A felperest azért, mert illetékköteles fellebbezését illeték megfizetése nélkül nyújtotta be, a hatóság fellebbezési eljárási illeték megfizetésére kötelezte, helytállóan megjelölve határozataiban az alkalmazott jogszabályok körét. A felperes jogorvoslati eljárást kezdeményezett, fellebbezési illetéket nem fizetett meg, és az illeték tárgyát szabályozó Itv. 28.§ /2/ bekezdése nem tartalmaz illetékmentes fellebbezési eljárásra vonatkozóan előírást.

A felperes nem bizonyította, hogy a Pp. 125.§ /1/ bekezdésének, 151.§ /1/ bekezdésének sérelmére alapított eljárási kifogások az ügy érdemi elbírálására kihatottak volna.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes által megjelölt EBH2010. 2198. számú ügy tárgya nem tény- és jogazonos a jelen per tárgyával, így arra döntéshozatalánál nem lehetett figyelemmel.

Mindezek folytán a Kúria a jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette, a felülvizsgálati kérelemmel támadott részeit a Pp. 275.§-ának /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperest a Kúria a Pp. 270.§-ának /1/ bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§-ának /1/ bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati perköltsége megfizetésére.

A felperes felülvizsgálati kérelmét 2012. május 21. napján adta postára, amely időpontban hatályos, az Itv. 50.§-ának /1/ bekezdése, a költségmentesség alkalmazásáról szóló

6/1986./VI.26./IM rendelet 13.§-ának /2/ bekezdése alapján kötelezte a Kúria a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

, 2013. október 10.

**Dr. Lomnici Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Kurucz Krisztina sk. előadó
bíró, Dr. Kárpáti Magdolna sk.bíró**